

Педагогічна освіта

УДК 37.018.26:37.013.73

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15537408>

Новітні моделі співпраці школи й родини: пошук ефективних рішень для сучасної освіти

Радченко Олександр Миколайович

здобувач ступеня доктора філософії, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, Україна.

e-mail: oleksandr.radchenko.23@pnu.edu.ua,

<https://orcid.org/0009-0000-3224-3806>

Кондур Оксана Созонтівна

доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,

м. Івано-Франківськ, Україна. e-mail: oksana.kondur@pnu.edu.ua,

<https://orcid.org/0000-0001-9342-1127>

Прийнято: 16.05.2025 | Опубліковано: 26.05.2025

***Анотація.** Метою статті є комплексний аналіз та обґрунтування ефективності новітніх моделей співпраці між закладом загальної середньої освіти та родиною в умовах трансформацій сучасної української освіти. У контексті цифровізації, соціальних змін і впливу війни, проблема взаємодії школи і родини потребує нових підходів, здатних забезпечити сталість освітнього процесу та соціальну підтримку дитини. Методологічною основою дослідження*

є системний аналіз наукових джерел, узагальнення практичного досвіду, типологізація моделей партнерства та виявлення ключових чинників їх результативності.

У статті представлено класифікацію новітніх моделей співпраці (інформаційна, партнерська, фасилітаційна, цифрова, кризова) з урахуванням рівня залученості батьків, форми комунікації та контексту їх реалізації. Визначено основні фактори, що впливають на ефективність взаємодії: довіра, зворотний зв'язок, цифрова компетентність, мотивація учасників освітнього процесу, адаптивність моделей, підтримка з боку громади та адміністрації школи. Окрему увагу приділено аналізу успішних практик співпраці у ЗЗСО під час війни, що підтверджують актуальність інноваційних рішень у взаємодії з родинами. Розкрито механізми залучення батьків до дистанційного навчання, фасилітаційних заходів, інформаційних платформ і партнерських ініціатив у громаді.

У висновках обґрунтовано, що новітні моделі співпраці між школою та родиною не лише забезпечують якісний зворотний зв'язок і підвищують ефективність освітнього процесу, але й сприяють формуванню відповідального батьківства та соціально-психологічного комфорту дитини. Запропоновано низку методичних рекомендацій щодо впровадження таких моделей у практику ЗЗСО з урахуванням сучасних викликів та потреб родин.

Ключові слова: взаємодія освітніх інституцій та родини, ефективність педагогічної взаємодії, педагогіка партнерства, цифрова компетентність, батьківська залученість.

Innovative models of school–family cooperation: searching for effective solutions in contemporary education

Radchenko Oleksandr Mykolaiovych

PhD Student, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine. E-mail: oleksandr.radchenko.23@pnu.edu.ua,
<https://orcid.org/0009-0000-3224-3806>

Kondur Oksana Sozontivna

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Pedagogy,
Professor of the Department of Primary Education and Educational Innovations,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine. E-mail: oksana.kondur@pnu.edu.ua,
<https://orcid.org/0000-0001-9342-1127>

***Abstract.** The article provides a comprehensive analysis and justification of the effectiveness of innovative models of cooperation between general secondary education institutions and families in the context of current transformations in Ukrainian education. In light of digitalization, social change, and wartime conditions, the issue of school-family interaction requires new approaches that ensure the sustainability of the educational process and social support for the child. The research methodology is based on a systematic analysis of scientific sources, generalization of practical experience, typologization of partnership models, and identification of key effectiveness factors.*

The article presents a classification of innovative cooperation models (informational, partnership-based, facilitative, digital, crisis-responsive), considering the level of parental engagement, forms of communication, and the context of their implementation. The main factors influencing the effectiveness of interaction are

identified: trust, feedback, digital competence, motivation of education process participants, adaptability of models, and support from both the school administration and the community. Particular attention is paid to successful practices implemented in Ukrainian schools during wartime, which confirm the relevance of innovative solutions in working with families. The article explores mechanisms for involving parents in distance learning, facilitative meetings, digital platforms, and community-based partnership initiatives.

The conclusions argue that innovative models of school-family cooperation not only ensure high-quality feedback and improve the efficiency of the educational process but also contribute to the development of responsible parenting and the child's social and psychological well-being. A set of methodological recommendations is proposed for the implementation of these models in the practice of general secondary education institutions, taking into account current challenges and family needs.

Keywords: *school-family cooperation, effectiveness of pedagogical interaction, educational partnership, digital competence, parental engagement.*

Постановка проблеми. Ефективна взаємодія школи та родини традиційно визнається одним із фундаментальних чинників успішного освітнього процесу, що забезпечує гармонійний розвиток особистості дитини та її повноцінну соціалізацію. У контексті динамічних суспільних трансформацій та реформування української освіти, зокрема впровадження концепції Нової української школи (НУШ), яка акцентує на педагогіці партнерства [3], питання налагодження якісної співпраці між усіма учасниками освітнього процесу набуває особливої гостроти та потребує інноваційних підходів.

Однак, стрімкі зміни в соціально-економічному, культурному та, особливо, інформаційно-технологічному просторі ставлять під сумнів дієвість багатьох традиційних моделей взаємодії школи і сім'ї. Трансформаційні процеси в сучасній українській родині, що впливають на соціально-педагогічні основи

сімейного виховання [1], а також активна цифровізація суспільства [5] вимагають пошуку та впровадження нових, гнучкіших та ефективніших форм комунікації та співробітництва. Теоретичні засади педагогіки партнерства, що наголошують на суб'єкт-суб'єктній взаємодії [2] та принципах рівноправності й взаємної відповідальності [3], не завжди знаходять повну реалізацію через використання застарілих методів роботи.

Відтак, перед сучасною педагогічною наукою та освітньою практикою постає нагальна проблема: виявлення, теоретичне обґрунтування, розробка та впровадження новітніх моделей співпраці школи й родини, які б відповідали актуальним викликам сьогодення та сприяли підвищенню ефективності освітнього процесу. Цей "пошук ефективних рішень", заявлений у темі дослідження, ускладнюється необхідністю врахування різноманітності потреб та можливостей сучасних родин, рівня їхньої педагогічної культури та цифрової компетентності [4, 8], а також готовності педагогічних колективів до впровадження інновацій. Недостатня розробленість практичних аспектів реалізації таких моделей та їх адаптації до конкретних умов функціонування закладів освіти підкреслює актуальність даного питання.

Значущість цього пошуку зумовлена тим, що ефективна взаємодія школи та родини безпосередньо впливає на формування моральних та соціальних якостей учнів [9], розвиток їхньої соціальної компетентності [11] та підвищення відповідального батьківства [8]. Таким чином, дослідження новітніх моделей співпраці школи та родини, спрямоване на пошук ефективних рішень для сучасної освіти, є важливим завданням, вирішення якого сприятиме підвищенню якості освітніх послуг та створенню сприятливого середовища для всебічного розвитку кожної дитини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній педагогічній науці та освітній практиці питання співпраці між школою та родиною набуває особливої актуальності. Основою цієї взаємодії є концепція педагогіки

партнерства, яка передбачає рівноправне співробітництво всіх учасників освітнього процесу — учнів, батьків та вчителів. Цей підхід сприяє створенню сприятливого освітнього середовища, що забезпечує гармонійний розвиток особистості дитини [3, с. 15].

Теоретичні засади педагогіки партнерства широко висвітлює І. Д. Бех, який наголошує на суб'єкт-суб'єктній взаємодії як ключовому чиннику формування особистості в освітньому процесі [2, с. 43]. М. В. Гриньова розглядає педагогіку партнерства як фундаментальний елемент реформи Нової української школи, акцентуючи на принципах рівноправності, добровільності та взаємної відповідальності [3, с. 16].

Дослідження Т. Ф. Алексеєнко акцентують увагу на трансформаційних змінах у сучасній українській родині та їх впливі на соціально-педагогічні основи сімейного виховання. Авторка підкреслює необхідність концептуалізації сімейного виховання як наукової категорії, що враховує інтегровану дію соціально-економічних, духовних та біогенетичних факторів [1, с. 72].

Н. В. Стаднік доводить, що ефективна взаємодія між школою та родиною є важливою умовою підвищення педагогічної культури батьків, оптимізації виховного процесу та розвитку відповідального батьківства [8, с. 76]. Схожі підходи зустрічаємо і в працях Т. А. Терещенко, яка обґрунтовує значення цілеспрямованої взаємодії школи й родини у формуванні моральних та соціальних якостей учнів [9, с. 41].

Особливої уваги заслуговує дослідження Я. І. Деменської, яка розробила дидактичну модель роботи з батьками в умовах цифрового суспільства. У роботі окреслено напрями організації взаємодії між учителем і батьками, а також запропоновано практичні інструменти для реалізації партнерства [4, с. 47].

У статті С. Г. Литвинової розкрито потенціал цифрових технологій у побудові ефективної співпраці між школою і родиною, зокрема через електронну пошту, календарі, онлайн-платформи та спільні цифрові середовища [5, с. 33].

Цифровізація також виступає як чинник формування нової культури взаємодії, яка потребує цифрової компетентності обох сторін.

О. В. Семенова акцентує на тому, що партнерство школи і сім'ї сприяє формуванню соціальної компетентності учнів, зокрема навичок комунікації, співпраці та відповідальності [11, с. 124]. У працях Л. О. Крамушенко розглянуто теоретичні основи педагогіки партнерства та запропоновано її практичні моделі для реалізації у закладах освіти [12, с. 99].

Роль вчителя як фасилітатора партнерської взаємодії проаналізовано у роботі І. В. Романець, яка розглядає педагогічну фасилітацію як інноваційний підхід до залучення батьків до освітнього процесу [15, с. 96].

Важливу методологічну роль у сучасному освітньому просторі відіграє позиція С. О. Сисоевої щодо стратегій розвитку педагогіки взаємодії, які базуються на засадах гуманізму та діалогу [6, с. 71]. У цьому контексті доповнюють загальну картину праці О. В. Овчарук, яка підкреслює значення громадянської освіти як простору для реалізації партнерської взаємодії між школою, батьками та громадськістю [7, с. 13].

Таким чином, аналіз наукових джерел свідчить про те, що ефективна співпраця між школою та родиною є ключовим чинником забезпечення якісної освіти та всебічного розвитку особистості. Впровадження новітніх моделей партнерства, особливо в умовах цифровізації та соціальних трансформацій, відкриває перспективи для вдосконалення педагогічної практики.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри зростання уваги науковців до питань педагогіки партнерства та взаємодії школи й родини, значна частина аспектів залишається недостатньо вивченою або дослідженою поверхнево. У працях сучасних дослідників здебільшого розкрито загальні принципи співпраці, однак не представлено системної класифікації новітніх моделей, які б враховували цифровізацію освіти, різномірну

педагогічну культуру родин та зміни в соціальній структурі українського суспільства.

Окремою проблемою є відсутність чітких критеріїв ефективності педагогічного партнерства, особливо в умовах дистанційного чи змішаного навчання. Не сформовано єдиних підходів до оцінювання якості взаємодії школи і родини з позиції її впливу на успішність, мотивацію та соціалізацію учнів.

Недостатньо дослідженою залишається й практична сторона реалізації інноваційних форм співпраці в конкретних типах закладів загальної середньої освіти. Зокрема, бракує прикладного аналізу взаємодії з родинами в умовах війни, переміщення, кризи, зміненої шкільної інфраструктури та цифрового розриву.

Таким чином, незважаючи на теоретичну напрацьованість теми, існує низка «білих плям», які потребують цілеспрямованого наукового аналізу. У даній статті буде зроблено спробу заповнити деякі з цих прогалин шляхом узагальнення ефективних моделей взаємодії та вивчення умов їхнього успішного впровадження в сучасних українських школах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою цієї статті є комплексний аналіз новітніх моделей співпраці школи та родини в умовах трансформацій сучасної освіти, визначення чинників їх ефективності та окреслення практичних орієнтирів для впровадження у діяльність закладів загальної середньої освіти.

У межах дослідження передбачається виконати такі завдання:

- проаналізувати наукові підходи до взаємодії школи та родини у вітчизняній педагогічній думці;
- визначити й класифікувати новітні моделі співпраці між закладом освіти та родиною;
- охарактеризувати чинники, що впливають на ефективність партнерської взаємодії;

- виявити практичні приклади успішного впровадження моделей у діяльність ЗЗСО;
- сформулювати пропозиції щодо вдосконалення співпраці школи і родини відповідно до викликів сучасності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під новітніми моделями співпраці школи й родини в цій статті розуміються концептуально та організаційно оновлені підходи до побудови взаємодії між освітнім закладом і батьками, що спираються на принципи педагогіки партнерства, використовують сучасні цифрові технології, враховують соціальні трансформації, інституційні виклики та прагнуть до гнучкості, відкритості й взаємної відповідальності.

У вітчизняній педагогіці співпраця школи та родини розглядається як складна система соціально-педагогічної взаємодії, яка забезпечує реалізацію цілей виховання, навчання та розвитку особистості дитини. Залежно від теоретичного підходу, ця взаємодія набуває різних інтерпретацій, що впливає на вибір моделей, форм та засобів організації партнерства.

Традиційний підхід трактує взаємодію школи і батьків як ієрархічну, коли школа є провідним суб'єктом, а родина — об'єктом педагогічного впливу. Такий підхід був характерним для освітніх практик попередніх десятиліть, однак нині дедалі більше піддається критиці через свою однобічність і формалізм.

Партнерський підхід, як зазначає І. Д. Бех [2, с. 43], ґрунтується на суб'єкт-суб'єктних засадах і передбачає рівноправність, довіру, відкритість і спільну відповідальність між школою і родиною. У межах концепції Нової української школи він набуває статусу базової освітньої ідеї [3, с. 16].

Фасилітаційний підхід розглядає педагога як модератора взаємодії, що створює умови для самореалізації, діалогу й обміну досвідом між усіма учасниками процесу. Такий підхід сприяє розвитку горизонтальних зв'язків і взаємної підтримки між школою і родиною. Його активно досліджує І. В. Романець [15, с. 96].

Цифровий (технологічний) підхід орієнтується на побудову взаємодії за допомогою ІКТ, що актуалізувалося в умовах пандемії COVID-19 і війни. Він передбачає використання платформ, мобільних застосунків, онлайн-щоденників, чатів, відеоконференцій, які забезпечують гнучкість і оперативність комунікації [5, с. 33].

Методологічну основу для аналізу взаємодії школи і родини складають принципи соціально-педагогічного підходу, який, як підкреслює Т. Ф. Алексеєнко, враховує багатофакторність впливу соціального середовища на виховання дитини, а також взаємозв'язок між освітніми інституціями, родиною і громадою [1, с. 72], який передбачає врахування інституційного, культурного, економічного та психологічного контекстів, у яких функціонує сучасна родина. Врахування цього дає змогу уникнути універсалізації та формального підходу до співпраці, натомість спрямовує на пошук адаптивних моделей.

Таким чином, сучасна педагогічна думка дедалі більше схиляється до інтегративного підходу, який дозволяє поєднувати класичні та інноваційні підходи, створюючи підґрунтя для побудови ефективної, динамічної і людиноцентричної співпраці між школою та родиною.

Зазначені нижче моделі є узагальненими концептуальними типами, що виділяють домінантні риси співпраці школи та родини в конкретному контексті. У практиці закладів освіти вони часто поєднуються або адаптуються відповідно до потреб учасників освітнього процесу. Узагальнення сучасних теоретичних підходів і освітньої практики дозволяє виокремити кілька типових моделей співпраці між закладом загальної середньої освіти та родиною, які відповідають запитам сучасного суспільства. До новітніх моделей, що дедалі частіше впроваджуються у практику, можна віднести:

- Інформаційну модель, яка передбачає регулярне інформування батьків про досягнення, проблеми та потреби учнів за допомогою щоденників,

повідомлень, електронних журналів, розсилок. Модель пасивна за характером взаємодії, але важлива для забезпечення прозорості.

- Партнерську модель, орієнтовану на двосторонній діалог і спільне прийняття рішень. Вона включає консультації, спільне планування навчально-виховної роботи, педагогічні ради за участю батьків. Така модель втілює принципи педагогіки партнерства [3, с. 16].

- Фасилітаційну модель, яка ґрунтується на створенні умов для спільного саморозвитку, де вчитель виступає модератором, а батьки — активними учасниками освітнього процесу. Вона передбачає тренінги, майстер-класи, інтерактивні заходи. Актуальність моделі підтверджують дослідження І. В. Романець [15, с. 96].

- Цифрову модель, що реалізується через використання електронних щоденників, мобільних застосунків, чат-ботів, відеозв'язку, навчальних платформ. На відміну від інших моделей, де цифрові засоби можуть бути лише допоміжним інструментом, у цифровій моделі саме ІКТ є основним або єдиним каналом взаємодії. Її ефективність базується на регулярній, технологічно підтримуваній комунікації та швидкому обміні інформацією [5, с. 33].

- Кризову модель, яка виникла в умовах воєнного стану, пандемії, вимушеного переселення. Вона передбачає гнучкі формати співпраці (онлайн-консультації, гуманітарну підтримку, психологічну допомогу) та вимагає високого рівня адаптивності педагогів і родин.

Кожна з наведених моделей має власні переваги, обмеження та умови реалізації. Вони можуть застосовуватись ізольовано або в комбінованому вигляді, залежно від контексту діяльності конкретного закладу освіти, потреб учнів та ресурсів родинної спільноти.

Ефективність новітніх моделей співпраці між школою та родиною визначається сукупністю педагогічних, соціальних, організаційних і

технологічних чинників. Важливо розуміти, що навіть концептуально досконала модель не дає бажаного результату без відповідних умов реалізації.

До ключових факторів належать:

- Рівень довіри між учасниками освітнього процесу — батьки та педагоги мають сприймати одне одного як партнерів, орієнтованих на спільне благо дитини. Довіра створює відкритість для діалогу, зменшує конфліктність та підвищує рівень взаємної підтримки. Як зазначає І. Д. Бех, саме довіра є фундаментом суб'єкт-суб'єктної взаємодії [2, с. 43], а М. В. Гриньова розглядає її як ключову умову реалізації партнерської моделі [3, с. 16].

- Наявність двостороннього зворотного зв'язку — важливим є не лише інформування батьків, а й врахування їхньої думки в процесі прийняття рішень. Це забезпечує відчуття залученості родин та їхню відповідальну участь у вихованні. Подібну практику описують у межах фасилітаційного підходу, зокрема І. В. Романець [15, с. 96].

- Цифрова компетентність учасників — здатність ефективно використовувати ІКТ є передумовою для реалізації цифрових елементів взаємодії. Високий рівень цифрової грамотності з боку педагогів та батьків забезпечує сталість і доступність комунікації. Цей аспект розкрито в дослідженнях С. Г. Литвиної [5, с. 33] та Я. І. Деменської [4, с. 47].

- Гнучкість і адаптивність моделей — можливість враховувати індивідуальні потреби родин, соціально-культурний контекст, стан здоров'я, територіальні й матеріальні умови. Такий підхід відображено в кризовій моделі взаємодії, а також в концепціях соціально-педагогічного підходу (Т. Ф. Алексеєнко [1, с. 72]).

- Залученість педагогічного колективу та управлінської команди — ініціатива має підтримуватись адміністрацією ЗЗСО, мати нормативно-організаційне забезпечення та сприятливий психологічний клімат у колективі.

Дослідниця С. О. Сисоєва наголошує на важливості цілісного підходу до розвитку педагогіки взаємодії [6, с. 71].

- Підтримка зовнішнього середовища — наявність партнерських ресурсів у громаді, взаємодія з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, сервісами психологічної підтримки тощо. У своїх працях О. В. Овчарук акцентує на ролі громадянського суспільства у формуванні простору партнерської взаємодії між родиною, школою і громадою [7, с. 13].

- Мотивація учасників освітнього процесу — мотиваційна залученість батьків і вчителів є критично важливою умовою для реалізації партнерських моделей. Вона охоплює внутрішню готовність до співпраці, усвідомлення значущості взаємодії, прагнення до особистого й професійного зростання. Зниження мотивації призводить до формального виконання ролей, тоді як її підвищення сприяє довготривалому залученню та інноваційній активності.

Усі ці чинники є взаємопов'язаними та мають розглядатися як складові єдиного механізму забезпечення ефективного партнерства. Їх урахування дозволяє перейти від декларативної до змістовної співпраці між школою та родиною.

Аналіз сучасної освітньої практики закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) в Україні, зокрема в умовах повномасштабної війни, вимушеного переміщення та широкого застосування дистанційних форм навчання, свідчить про активний пошук та впровадження новітніх моделей співпраці з родинами. Багато шкіл продемонстрували здатність адаптувати свої підходи, реалізуючи ефективні форми партнерської взаємодії навіть у надскладних обставинах

Так, у багатьох закладах спостерігається активне формування батьківських онлайн-спільнот на базі популярних месенджерів (Viber, Telegram). Ці цифрові інструменти, як зазначає С. Г. Литвинова, відкривають нові перспективи для співпраці школи і родини [5, с. 31], дозволяючи не лише оперативно інформувати, а й координувати освітні та гуманітарні ініціативи. Практика

показує, що участь батьків у таких групах часто передбачає активне обговорення освітніх питань та організацію взаємодопомоги.

У відповідь на потреби адаптації дітей до нових умов та надання психоемоційної підтримки, деякі школи, зокрема у регіонах, що прийняли внутрішньо переміщених осіб, впроваджували практику фасилітаційних зустрічей. Такий підхід, де педагог виступає модератором діалогу та спільних пошуків рішень, узгоджується з концепцією педагогічної фасилітації, яку І. В. Романець розглядає як інноваційний метод залучення батьків до освітнього процесу [15, с. 96-97]. Ці зустрічі сприяли неформалізації комунікації та зростанню довіри.

Досвід використання платформ дистанційного навчання (Google Classroom, Zoom, Moodle) також демонструє їхній потенціал не лише як інструментів викладання, а й як засобів залучення родин до навчального процесу. Існують приклади, коли в деяких школах батьки отримували можливість для окремих консультаційних сесій з учителями в онлайн-форматі або спільно з дітьми брали участь у тематичних проєктах чи заходах, що посилювало відчуття залученості.

Активізувалося також використання ресурсів громадянської освіти через розвиток партнерських зв'язків між школою та місцевою громадою, зокрема з громадськими організаціями та волонтерами. Таке співробітництво, як зазначає О. В. Овчарук, є важливим для реалізації партнерської взаємодії та формування громадянських компетентностей [7, с. 15-17], дозволяючи втілювати інтегровані ініціативи, спрямовані на соціальну згуртованість та підтримку дітей у кризових ситуаціях.

Таким чином, українські ЗЗСО демонструють значну здатність до адаптації і творчого підходу в реалізації моделей партнерства. Накопичений досвід свідчить про те, що новітні моделі не є лише теоретичною конструкцією, а знаходять реальне втілення через практики, зорієнтовані на співпрацю, взаємну

підтримку і залучення родин до спільного виховання дитини в інтересах її розвитку.

На основі проведеного аналізу та узагальнення успішних практик пропонуються такі методичні орієнтири для впровадження ефективних моделей співпраці школи й родини в сучасних умовах:

- Запровадження гнучких форматів взаємодії: школи повинні адаптувати інструменти співпраці до різних життєвих ситуацій родин, ураховуючи переміщення, соціальні труднощі, дистанційне навчання тощо.
- Розвиток цифрової компетентності педагогів і батьків: проведення тренінгів, майстер-класів та інструктивних сесій для ефективного використання ІКТ у взаємодії.
- Інституціоналізація фасилітаційних підходів: включення фасилітації у систему роботи класних керівників, шкільних психологів, соціальних педагогів задля забезпечення середовища довіри та підтримки.
- Формування сталих комунікаційних каналів: створення постійно діючих онлайн-спільнот, календарів зустрічей, інформаційних розсилок із зворотним зв'язком для батьків.
- Залучення громадських ресурсів: встановлення партнерств із місцевими громадами, волонтерськими організаціями, благодійними фондами з метою реалізації спільних проєктів, особливо в кризових ситуаціях.
- Створення внутрішньої політики взаємодії з родинами: затвердження чітких правил, етичних норм, процедур співпраці, що мають бути зрозумілими як для педагогів, так і для батьків.
- Підтримка мотивації учасників: формування позитивного іміджу родинної участі, відзначення активних батьків, створення умов для успішного досвіду партнерства.

Реалізація вказаних рекомендацій сприятиме посиленню довіри між учасниками освітнього процесу, підвищенню ефективності педагогічної

взаємодії та створенню сприятливого середовища для гармонійного розвитку кожної дитини.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що розвиток новітніх моделей співпраці школи й родини є не лише актуальним, але й необхідним напрямом удосконалення сучасної української освіти. З огляду на виклики сьогодення — цифровізацію, соціальні трансформації, війну та кризові явища — традиційні форми взаємодії вже не забезпечують належного рівня ефективності.

На основі теоретико-методологічного аналізу, класифікації моделей, виявлення чинників їхньої ефективності та узагальнення успішних практик ЗЗСО, можна зробити такі узагальнення:

- новітні моделі співпраці базуються на принципах партнерства, гнучкості, цифрової підтримки та взаємної відповідальності;
- ефективність взаємодії залежить від таких чинників, як рівень довіри, цифрова компетентність, мотивація учасників, залученість педагогічного колективу, підтримка громади;
- практики ЗЗСО в умовах війни демонструють здатність освітніх закладів до адаптації та інноваційної діяльності;
- для забезпечення сталості партнерських підходів необхідна системна методична, організаційна та інформаційна підтримка.

Таким чином, дослідження новітніх моделей взаємодії школи і родини дає змогу не лише теоретично осмислити сутність педагогічного партнерства, а й окреслити реальні механізми його впровадження задля підвищення якості освітнього процесу та соціального благополуччя дитини.

Список використаних джерел

1. Алексеєнко Т. Ф. Соціально-педагогічні основи сімейного виховання: монографія / Т. Ф. Алексеєнко. – Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2020. – 312 с.

2. Бех І. Д. Виховання особистості: педагогічні орієнтири / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2016. – 272 с.
3. Гриньова М. В. Педагогіка партнерства в умовах реалізації концепції НУШ / М. В. Гриньова // Педагогічні науки. – 2021. – № 88. – С. 15–22.
4. Деменська Я. І. Дидактична модель взаємодії з батьками в умовах цифрового суспільства / Я. І. Деменська // Педагогічні інновації. – 2022. – № 2. – С. 45–52.
5. Литвинова С. Г. Цифрові інструменти у співпраці школи і родини: досвід та перспективи / С. Г. Литвинова // Інформаційні технології в освіті. – 2023. – № 1. – С. 30–38.
6. Сисоєва С. О. Педагогіка: сучасні стратегії і технології / С. О. Сисоєва. – Київ : Академвидав, 2020. – 376 с.
7. Овчарук О. В. Громадянська освіта та партнерство в умовах трансформації освіти / О. В. Овчарук // Освітологічний дискурс. – 2022. – № 1. – С. 11–19.
8. Стаднік Н. В. Взаємодія сім'ї і школи: сутність, принципи, напрями, способи реалізації / Н. В. Стаднік // Наукові записки. – 2020. – Вип. 192. – С. 75–81.
9. Терещенко Т. А. Теоретичні засади взаємодії школи і родини у формуванні особистості учня / Т. А. Терещенко // Теорія і практика виховання. – 2021. – № 3. – С. 40–47.
10. Капська А. Й. Соціально-педагогічна робота з сім'ями різних типів / А. Й. Капська. – Київ : Слово, 2018. – 284 с.
11. Семенова О. В. Партнерство школи і сім'ї як чинник формування соціальної компетентності учнів / О. В. Семенова // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2021. – № 1. – С. 123–130.
12. Крамушенко Л. О. Педагогіка партнерства: теоретичні основи та практичні аспекти / Л. О. Крамушенко // Педагогічний альманах. – 2020. – № 45. – С. 98–104.

13. Доукіна О. І. Теоретико-методологічні основи формування культури родинних взаємин / О. І. Доукіна. – Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2019. – 248 с.

14. Кириченко О. В. Форми і методи взаємодії педагогів з батьками в умовах НУШ / О. В. Кириченко // Збірник наукових праць Уманського держ. пед. ун-ту. – 2021. – Вип. 3. – С. 122–128.

15. Романець І. В. Педагогічна фасилітація як інноваційний підхід до роботи з батьками / І. В. Романець // Освіта і розвиток обдарованої особистості. – 2022. – № 5. – С. 95–99.